

Nagyböjt 4. vasárnapja

2Krón 36,14–16

Kimélni akarta népét

Nemcsak a nép, hanem a papok összes elöljárói is sok-sok hűtlenséget követtek el, utánozva a nemzetek valamennyi iszonyatos dolgát. Megszégtelenítették az Úr templomát, amelyet pedig ő tett szentté Jeruzsálemben. Az Úr, atyjáik Istene követői által még jókor és ismételten küldte hozzájuk figyelmeztetéseit. Kimélni akarta népét és a maga lakóhelyét. De ők kigúnyolták az Isten követeit, megvetették üzeneteit, és kinevették prófétáit. Végül az Úr haragja visszavonhatatlanul népére zúdult.

A bibliakutatás történetében igen éles vita folyik arról, hogy a szövegben leírt törvényeket és utasításokat kik tartották meg, és az írott vallásosság követelményeinek megfelelően létezett-e valaha is ilyen vallási előírásokat követő közösség. Egyes vélemények szerint a zsidó vallás csak a próféták vallása, mert csak azok tartották meg őket. A problémát megvizsgálni azért nehéz, mert a ránk maradt szövegek kivétel nélkül vallási szövegek. Ami azt jelenti, hogy az ún. történeti szövegeknek is vallási buzdító jellegük van, ennek következtében a benne foglalt kritikát vagy információt a buzdítás felől értelmezni. Különösen áll ez a mostani szövegre, amely negatív tudósítás a nép és a vallásosság vezetőinek tevékenységéről.

De ennél többről van szó. Nem egyszerűen negatív, felmentő jellegű tudósítás ez, amely egyben a törvényeket és parancsokat is hatályon kívül helyezi, hanem éppen megerősítő jellegű. Annak ellenére, hogy a parancsok betartására hivatott vezetők is megszegik a parancsokat, mégis a parancsok feloldására, sem a vezetők, sem a történetíró nem kap felhatalmazást, sőt inkább azt rögzíti, hogy a parancsok védelmében el kell ítélni mindenkit, még a vezetőket is. Ez a magatartás nemcsak ténymegállapítást tartalmaz, hanem azt is, hogy amiről ír, a parancsok átírására senki sem kapott felhatalmazást, mert az szent és annak megszegését lehet rögzíteni, de megváltoztatni nem lehetséges.

Ez azért különös, mert manapság a törvényhozás és az állam törvényei nagyobb vagy kisebb csoportok megállapodásain alapulnak, vagyis nem „kőbe vésett” utasítások, hanem igény szerint megváltoztathatók. Vagyis két lehetőség van, vagy regisztráljuk a törvényszegéseket, vagy megváltoztatjuk a törvényt, hogy ne lehessen vádolni ben-

nünket törvényszegéssel. A nem szakrális identitású államokban ezt az utóbbit gyakorta alkalmazzák. Ez a minta azonban kihat az egyes emberek egyénileg követett életszabályaira is. A törvényszegésnek és a bűntudat kikerülésének igen hatásos módja, hogy egyszerűen kijelentjük, ma már nem tartom kötelezőnek magam számára ezt és ezt az elvet. Ha újabb szabályozás következik, amely talán bűnösséggel vádolna, akkor azt mondhatom, akkor még nem ismertem fel ezt az elvet, és ideológiailag fejletlen voltam.

Pedig ez a magatartás sokkal veszélyesebb, mint az előző, ahol regisztráljuk a törvényszegést, vagy magunk egyénileg is beismerjük a bűnösségünket. A bűnösség beismerése egyben az egyéni és közösségi fejlődés lehetőségét is magába hordozza. Olyan lelki fejlődést, amelyet senki más nem tud ránk kényszeríteni, csak mi, és pedig az isteni törvények szabad felismerése és felelős elfogadása által. A társadalomnak és az egyénnek egyaránt ez a lelki fejlődési menete. Amikor egyre többen leszünk a földön és egyre közelebb élünk egymáshoz és egyre nagyobbak a lehetőségeink hogy egymás életébe beavatkozzunk, akkor a személy lelki és etikai fejlődése az egyén és a társadalom jólétének és fejlődésének fontos elemévé válik.

Régen a közösség tagjainak lelki fejlődésével mérték a társadalom fejlettségét, ma inkább csak a technikai fejlődéssel regisztrálják ezt a folyamatot. A technikai fejlődés azonban nem vezet lelki fejlődéshez, a jóléti gyarapodás nem vezet közös boldogság emelkedéséhez. Pedig minden közösségi szervezésnek és törvénynek a célja az, hogy ezt elősegítse. Ezért érdemes a régi beismerő önkritikus álláspontot feleleveníteni.